

กฎกระทรวง

ค่าทดแทนและค่าชดเชยความเสียหาย
จากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม
พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ
ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม” หมายความว่า การปฏิบัติการ
ของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะ
น้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งตามมาตรา ๖๑ หรือตามแผนป้องกัน
และแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามมาตรา ๖๔

“ค่าทดแทน” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง
เพื่อเป็นค่าทดแทนการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของ สูบน้ำ หรือระบายน้ำผ่านหรือ
เข้าไปในที่ดิน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใด ๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม

“ค่าชดเชยความเสียหาย” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือ
สิ่งก่อสร้าง เพื่อชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินของบุคคลนั้น อันเนื่องมาจากพนักงาน
เจ้าหน้าที่ได้ใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของ สูบน้ำ หรือระบายน้ำผ่านหรือเข้าไปในที่ดิน
หรือติดตั้งอุปกรณ์ใด ๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม

“หน่วยงานผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
ซึ่งดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
ตามมาตรา ๖๑ หรือตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามมาตรา ๖๔

ข้อ ๒ กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและ
แก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมและจำเป็นต้องกำหนดค่าทดแทน หรือเมื่อเกิดความเสียหาย
แก่ทรัพย์สินของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างจากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อป้องกัน

และแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมและจำเป็นต้องกำหนดค่าชดเชยความเสียหาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้ดำเนินการดังกล่าวแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยเร็ว

ให้ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่ง รายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบแห่งนั้น พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างซึ่งมีสิทธิได้รับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายและจำนวนค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายต่อเลขาธิการ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน โดยจะแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบเพื่อพิจารณา เสนอแนะ หรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการจัดทำความเห็นเสนอต่อเลขาธิการด้วยก็ได้

ในกรณีมีเหตุผลหรือความจำเป็นที่หัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบไม่อาจพิจารณาเสนอความเห็นให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาตามวรรคสอง อาจขอขยายระยะเวลาการพิจารณาต่อเลขาธิการออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่การใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างจากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมตามวรรคหนึ่ง เกิดขึ้นจากการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่มากกว่าหนึ่งหน่วยงาน โดยไม่อาจแบ่งแยกความรับผิดชอบออกจากกันได้อย่างชัดเจน ให้เลขาธิการพิจารณาเกี่ยวกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างซึ่งมีสิทธิได้รับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายและจำนวนค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน โดยจะแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบเพื่อพิจารณา เสนอแนะ หรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการจัดทำความเห็นเสนอต่อเลขาธิการด้วยก็ได้

ความเห็นของหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบไม่ผูกมัดเลขาธิการที่จะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

การรายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓ ความเห็นเกี่ยวกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างซึ่งมีสิทธิได้รับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายและจำนวนค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายตามข้อ ๒ อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) รายชื่อผู้มีสิทธิได้รับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหาย และข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

(๒) ข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ ความจำเป็น และความเสียหายแก่ทรัพย์สินของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง

(๓) ค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง

ข้อ ๔ การพิจารณากำหนดค่าทดแทน ให้คำนึงถึงอัตราค่าเช่าตามสภาพของที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างนั้น ในท้องตลาดหรือเทียบอัตราค่าเช่าใช้ในการเช่าที่อ้างอิงจากราคากลางที่ทางราชการกำหนดตามที่เป็นอยู่ในวันที่ใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างนั้น ระยะเวลาในการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง ค่าเสื่อมราคาของสิ่งก่อสร้างจากการใช้ตามความเหมาะสม การที่ทางราชการได้บรรเทาหรือแก้ไขการเสียโอกาสของการไม่ได้ใช้ทรัพย์สินนั้นไปแล้ว และข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

ข้อ ๕ การพิจารณากำหนดค่าชดเชยความเสียหาย ให้คำนึงถึงความเสียหายตามความเป็นจริงสภาพของทรัพย์สินนั้น ราคาที่ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดหรือเทียบราคาอ้างอิงจากราคากลางที่ทางราชการกำหนดตามที่เป็นอยู่ในวันที่เกิดความเสียหายนั้น การเสื่อมราคาจากการใช้ตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่กระทรวงการคลังกำหนดในการเรียกให้ผู้ทำละเมิดชดเชยความเสียหายให้แก่ทางราชการ การที่ทางราชการได้บรรเทาหรือแก้ไขความเสียหายไปแล้ว และข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

ข้อ ๖ เมื่อเลขาธิการมีคำสั่งให้จ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างแล้ว ให้ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการลุ่มน้ำหรือผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของผู้เสียหายตั้งอยู่แล้วแต่กรณี ประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหาย ณ ศาลากลางจังหวัดหรือศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร และที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตแห่งพื้นที่ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี โดยให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เลขาธิการมีคำสั่ง

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ระบุวิธีการ สถานที่ และระยะเวลาในการขอรับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายซึ่งต้องปิดประกาศแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนถึงวันครบกำหนดให้มารับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหาย พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าหากไม่มาติดต่อขอรับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว จะดำเนินการวางเงินค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน

ข้อ ๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างที่ทรัพย์สินเกิดความเสียหายจากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ซึ่งมีได้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อตามข้อ ๖ อาจยื่นคำขอรับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายต่อสำนักงานหรือสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างนั้นตั้งอยู่ได้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้ประกาศบัญชีรายชื่อตามข้อ ๖

ในกรณีที่การยื่นคำขอรับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายมิได้กระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการลุ่มน้ำหรือผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างนั้นตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี ออกใบรับคำขอแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่ทราบว่าความเสียหายเกิดจากพนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานผู้รับผิดชอบแห่งใด ให้ส่งเรื่องไปยังหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามข้อ ๒ โดยไม่ชักช้า แต่ในกรณีที่ไม่วางความเสียหายเกิดจากพนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานผู้รับผิดชอบแห่งใด ให้เลขาธิการพิจารณาเกี่ยวกับผู้เสียหายซึ่งมีสิทธิได้รับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายและจำนวนค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน โดยจะแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบเพื่อพิจารณา เสนอแนะ หรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการจัดทำความเห็นเสนอต่อเลขาธิการด้วยก็ได้

คำขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๘ ให้ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการลุ่มน้ำหรือผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างนั้นตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี มีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยเกี่ยวกับการจ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เลขาธิการมีคำสั่ง และในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างมีสิทธิได้รับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหาย ให้แจ้งด้วยว่าให้มารับเงินค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่เลขาธิการมีคำสั่ง

ในกรณีที่ได้มีหนังสือแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่ไม่สามารถแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายดังกล่าวทราบได้ ให้ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการลุ่มน้ำหรือผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของผู้เสียหายตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี แจ้งโดยวิธีประกาศแจ้งความไว้ ณ ที่ซึ่งผู้มีสิทธิได้รับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายมีภูมิลำเนาอยู่หรือสถานที่ซึ่งที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างตั้งอยู่ โดยกำหนดเวลาให้มารับเงินค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศแจ้งความ

ข้อ ๙ การยื่นคำขอรับค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายและการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงนี้ หากมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ยื่นคำขอโดยวิธีการทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือให้ยื่นคำขอ ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงาน

(๒) จังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของผู้เสียหายตั้งอยู่

(๓) สถานที่อื่นตามที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติให้ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใด ๆ เพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของ สูบน้ำ หรือระบายน้ำผ่านหรือเข้าไปในที่ดิน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใด ๆ ได้ โดยให้ หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดค่าทดแทนการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือ สิ่งก่อสร้างตามความจำเป็นแก่กรณี และในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างจากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างนั้น ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้น ตามความเหมาะสมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้